

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вноситься в Австрію:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною виставкою 7 доларів або 14 рублів; з виставкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з виставкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи душу ми виреш: а не возьмем милости і віри не возьмем, бо руоне ми сердце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Я. гайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Сумний огляд.

(X) Букарештський мир положив поки що кінець 10-місячному проливу крові на Балкані. А що вимагана деякими державами ревізія сего мира стала, як тепер показує ся, зовсім сумнівою, отже постанови сего мира будуть, хоч певно не на довгий час, міродатними для розмеження балканських держав. Вправді і тепер ще даліше триватимуть поменші бої, а як тепер знов звичають, в одній частині давнього боввища розпочали ся нові бої, а іменно в півні. Альбанії, де льондонськими нарадами до Сербії і Чорногори приділені племена рішили ся на жите і смерть вести бій і видобути ся зпід сербської і чорногорської влади або зовсім полати.

Небавом також в Македонії почне ся партизантка, ся страшна війна ватаг, котра вже під турецькою владою півчала тисячі і тисячі жертв, а в ославленій в бою проти Альбанців сербській жажді мордованя може стати ще більше кровавою. Европа, котра майже рік спокійно приглядала ся обопільній різні соток тисячів, погодила се з ославленою своєю людською, що прийняла букарештський мир неможливім в географічного і етнографічного становища яко сталий. Тим способом балканське пересиле в острій виді поки що закінчило ся, а тепер зможемо з дипломатичних і політичних добутоків останніх місяців подати огляд.

Передовсім насуває ся тут питанє, як в тій справі, що потрясла цілою Європою, вийшла наша монархія? Відповідь не трудна.

Щирою прихильникови монархії не личить вже в сій хвилі закривати дійсности або тим потішати ся, що протягом балканського пересиле також інші великі держави, а на правду таки весь європейський концерт державний потерпів велике поразенє. Більша частина інших держав не має таких важних інтересів на Балкані, як Австро-Угорщина. Ані Німеччина, ані Франція і Англія не мають там прямих політичних інтересів, котрі треба би там обезпечити. Сі держави мають хіба лише господарські інтереси на Балкані і то не так великого значіння. Так само не тикає се в такій мірі навіть Італії, як Австро-Угорщини, а також Росія мимо свого православія і славянофільства не має таких прямих там інтересів як Австро-Угорщина. Для Австро-Угорщини яко заборона європейської культури на Балкані має сей півострів найважливіше значінє. Австро-Угорщина не має колоній заморських, як інші держави європейські, отже для нашої монархії має Балкан в господарського становища переважне значінє, бо наша торгівля і промисл не можуть розвивати ся без сеї області збуту. Так само балканське питанє має не менше важний вплив на заграничну політику Австро-Угорщини, бо для сеї політики єсть Балкан однією майже областю прямої діяльности. Тим то всі щирі прихильники монархії відчувають се болючо, що наша дипломатія в останніх часах після хвилевих успіхів відносила лише поразеня.

Коли вибухла перша війна балканська в окликом визволення христ. населеня зпід турецького ярма, стояла австро-угорська дипломатія спершу безрадна супроти сеї події. Не могла навіть рішити ся, що би дати повну волю тим подіям і тим способом після спромиги забезпечити собі вдяку балканських держав, а передовсім сусідній Сербії. Але так само не могла рішити ся, не бажаючи нарушеня status quo, що би виступити чинно і з оружем в руках удержати сей стан і не допустити до упадку Туреччини. Пропущено найліпшу хвилю, приглядаючись спокійно подіям, поки розбито турецьку армію. А коли і союзна Німеччина не приобіцювала вимаганю обезпек на всякі случаи, була приневолена піддати ся поглядом європ. держав і споводованому тридержавним зєдиненєм обороту справи.

Ще тоді можна було вихисувати з політичного і господарського становища справу в користь монархії, колиб дипломатія була рішучо виступила. Вмішанє тридержавного зєдиненя звязало руки інтересам нашої монархії. Для удержаня європ. мира, для котрого лише Австро-Угорщина мала приносити жертви, дала ся наклонити до обісланя льондонської конференції амбасадорів, на котрій зовсім не піддержувало поваги монархії і єї значіння. Нарада амбасадорів мала передовсім заняти становище супроти утвореня самостійної Альбанії, а то, що монархія осягнула по довгих трудах за зеленим столиком, випало вельми скупо, бо утворено не сильну державу незалежну від впливів європ. держав, але якийсь немічний твір обкреслений з усіх сторін. А хто знає, чи й се булаб осягнула наша монархія, якби з нею не була пішла Італія і боронила енергійніше єї, як

Австро-Угорщина, бо Німеччина дуже слабо пособляла нашої монархії.

В справі Скутари наша монархія не тільки нічого не осягнула, але навпаки ще потерпіла. Взаємини в Румунію доси ще привязні, тепер розстроїли ся і ми втратили найпевнішого союзника на Балкані. Дорога з Букарешту до Берліна йшла на Відень, тепер на відворот. Справа ревізії мира, поставила монархію в супереч з Німеччиною, а відступленє від сего домаганя є новим поразенєм монархії. По біч Болгарії стоїть Австро-Угорщина між поразеннями, хоч не провадила війни, але втра тила богат она повазі і хто знає, до чого сі невдачі можуть довести в будучині.

Учитель народний в обороні учительства.

(Дальше).

Але оно ще бувас всіяко. Як того треба, то учительство підносить ся до неаби якого визначного і вартного чинника, а еслиж знов не потреба того, то єго і обиджує ся.

Пригадую собі дуже добре, як свого часу Ви, і многозаслужений др. Олесьницький, редаструючи в „Ділі“ видавництво „Літ. Наук: Вістника“ підієс рішучо — що чи не найбільший процент народне учительство єго передплачує. А і всякі інші видавництва, часописи — купує книжки — хоч іноді приневолено терпіти голод. Отже з того виходить, що

Новий „ключ розуміння“ до моїх старих поезій.

(Мале поясненє моїм рецензентам з нагоди оцінки моєї збірки: *Терновий огонь мій*).

Хвальна Редакція зволить мені ласкаво уділити місця на оправданє себе в опінії суспільности супроти закидів, які зробили мені мої рецензенти: в „Ділі“ Остап Грицай, в „Народнім Слові“ Ахмет, а найпаче в „Руслані“ др. Василь Левицький. Не мав я наміру відповідати, бо не маю часу на негатиивну роботу і паперову борбу, але останній критик поставив мене під засуд як чоловіка на одвічальнім становищі, де я як учитель маю вплив на жите молодіжи.

Попереду зверну увагу, що ні один з моїх критиків не зрозумів ні змісту, ні тенденції моєї збірки. Зміст її була переміна моєї душі літаючого до зір артиста на душу порядного чоловіка, що сповняє свої обовязки на становищі серед нашої суспільности — звідси назва: лірична драма. Тенденцією моєю було показати нашої суспільности, що я вже не той давний безцільний „люфтіг-спектор“, що бавить ся в поезію, а поважний чоловік на становищі, що ступив на дорогу „чесноти і праці“.

Сей світ артиста зазначений в окремих віршах, званих „Горішні акорди сонати терпіння“, яких дав я сім у збірці на спомина моєї давньої блуканини по звіздах. На осторогу молодшому поколіню перекажу їх зміст, що в такої дороги нема ніякого хісна. Такий глупий ідеаліст відчуває велич світа і єго терпінє (ст. 9), перед ним стає загадка бутя, якої не може розв'язати, єму стає перед очима розв'язка сеї проблеми через самоубийство (ст. 45). Але єго душу захоплює любов і екстаза до краси, він здержує ся і мріє про не-

сяжний рай (81), та любов не заспокоює єго духа, він полишає любовку, летить до зір за незбагнutoю красою, і паде прикований до землі (ст. 103). Тоді бачить смерть своєї опущеної любови-людини і чує докори совісти, тратить свою силу (ст. 125) — відчуває повну самотність серед гамору світа, ставить знак питання над своїм єством (ст. 161). Вкінці тоне в безодні забутя, оставляючи нове жите грядучому поколіню (194). Але се тільки горішні акорди, музика душі артиста, давно минула у мене, тому прошу ласкаво мені недосвідному простати, я тільки з горожанського обовязку звертаю увагу, аби ніхто з молодіжи не пускав ся на ту дорогу і не тратив сил, так потрібних нашої суспільности.

Долом ішло реальне жите, яке зробило з бехлібного, безхатного бурлаки порядного чоловіка будь що будь „на одвічальнім становищі“ з 1100 корон пенсії річно; як би не тамта дорога, я був би мав нині 4000 пенсії — і був би більшим патриотом.

В п'яти діях моєї ліричної драми зображена дорога, як в „моральної руїни духа“ такої заблуканої одиниці, як артист — робить ся чоловік чесноти і праці серед нашої суспільности. Отже мій герой влюбив ся в дівчині, дивлючись на зовнішню красу і розчарував ся, бо єго красуня, як красна і дозріла людина і знаюча жите, вибрала собі маючого чоловіка, Поляка, що дав їй выгоду і тисяч корон пенсії на дрібні видатки. (1 дія).

Розчарований мій герой кидас ся в вир життя, стрічає Польку, яка потягає єго у гріх, він чує докори совісти і знесилє по причині свого упадку (ст. 54, 61, 64, 70, 72), але шум грішного жита похиляє єго до глуму і трактованя усіх стрічних дівчат, яко средство утіхи. (2 дія).

Під таку хвилю стрічає дівчину Українку, що завертає єго з тої дороги, перед ним стає увесь гріх жита, завязує ся непорочна

любов між їх душами, та окруженє, що знало героя з гуляючого жита, як дуже чесне, відсуджує дівчину від честі і з товариства та спричиняє її смерть — а герой чує тягар на душі, за який мусить відпокутувати. (3 дія). В четвертій дії зображена кара і калтця за смерть попередньої дівчини і шановний рецензент „Руслана“ хибно осудив мене за прогріх супроти моралі. Саме герой стрічає заставтану дівчину, переходить всі скалі муки і зависти з почутєм кари за попередній „злочин“. Експіянція сего гріху — ся нова зависна любов, по якій герой чує ся зовсім безпомічний і самотний. (4 дія).

Та дух єго прочищує ся в терпіню (ст. 154, 159) і він зрезигнований стрічає нечаяно дитину природи, зискує її прихильність, заклочує подружжє, займає становище в суспільности, і сповняє свій обовязок щоденної праці, виховуючи свої діти „в патриотичнім дусі“.

Чи ж може бути краший „будуючий“ примір навіть для молодіжи нашої ідейної суспільности? Тут нема нічого надзвичайного, начерк тишового жита пересічного молодого чоловіка, що став з часом поважним і серйозним членом нашого патриотичного загалу. Гріх був, нічого гріха таїти, і хто з вас, Панове критики і чятачі, без гріха, хай кине каменем на мого героя і на мене — тільки що Ви, панове, оповідаєте такі гріхи собі в мужеськім товаристві під доброю датою, а я — не був ніколи під доброю датою, то смішав се перед сімома літами у віршах, а тепер опублікував.

Рецензент оцінив ту збірку як занепад української поезії. Хіба нам потреба поезії в наших часах економічного зросту, хто нині пише поезії в давних галицьких письменників — се забава для сміху, пережитих або хорих умом, ми маєм бути здорові та багаті в кредитові інституції і маститі посади,

от що! Хто стане порядним чоловіком праці і чесноти, сей зараз перестас „бавити ся в поезію“, а дострокує ся до нашої працюючої суспільности. І хто як хто, але наша суспільність вміє оцінити наших артистів, як они тільки стануть на дорогу хосенну для добра загалу. Перейдїм чергою наших мистців слова в Галичині, а побачимо, як ми зростаєм у культурі і культі її творців: Франкови — зачуваю — має суспільність з дару зібраного свідомими патриотами купити село, Павлик дослужив ся каменіці і забезпеченя до смерті, Стефанас є послом, бере дити і має дістати концесію на будову залізницї, Мартович дослужив ся фільварку, Черемшина має знаменито підпирану суспільністю канцелярію адвокату; Крушельницький став директором і збудував собі хату з хосенної праці видавництва шкільних книжок, Авдикевич має зістати директором, навіть Карманський дістав посаду, як тільки перестав писати. Ба, Михайло Ядків має зістати номінальним директором „Дієстра“ в 3000 пенсії і під услівєм — не писати нічого. Хіба я гірший, я видав книжку на се, аби показати своїй патриотичній суспільности, як я став порядним чоловіком на одвічальнім становищі, вступив на дорогу серйозної праці і чесноти, ходжу до школи, шість годин денно говорю в школі, дві години поправляю задачі, виховую діти на патриотів, а свої діти хочу бачити адміралами гандлевої української флоти з нашої економічної інституції! Чого ж ще хочете? Хочете, аби я перестав писати? Чекайте, тільки най дістану сталу посаду у Львові, зараз перестану писати і займу ся ще серйознішою працею і чеснотою. Мене також потреба чимсь заспокоїти, аби і я перестав писати, а доки Українець голоден, доті вірші пише.

А от мій критик О. Грицай писав „Перхуна“, поки не увійшов в „Діло“ — тепер має

не є то „тумани і ідіоти“. — Або хочба загляньмо до всяких виказів жертв, на різно-родні цілі, чи може там учительства забрак-не, мимо його невідрадных матеріяльних об-ставин? Ой ні — але на відвороті — імен-таких чваньковатих панків, що зважують ся тото саме учительство трактувати „туманами і ідіотами“, там дуже тяжко доглянути при-ходить ся.

Яка іронія, що ніби суспільність не мо-же стояти на становищі політики станів, що хтось має бути кандидатом і послом тому лиш, що він учитель, судія, священник, урядник, адвокат, професор, доктор, селянин, ремісник і т. д. — А я продовжу ще — бо тоді і коноводи сягали би руками по посоль-ські мандати. Але прошу вірити, що ві причім таке твердження. Чейже річ ясна, що оно та-ки так є. Бо й судії, урядники, доктори ме-дицини, священники, адвокати, професори і селяни „засідають на посольських кріслах“, а тільки ремісника і народного учителя нема. З оглядом на се ніхто не в силі навіть і зро-зуміти, чому „Народний Комітет“ якраз полі-тику станів уважає шкідливою для загальної національної справи. Чейже тут ві оден стан політично не організує ся кождий з осібна. — Радше сей висказ уважає належить за тим яркіше понижене народного учительства і за тим більше нехтоване яко стану тай ще тим способом, щоби задалегідь приготувувати цілу суспільність навіть і не допускати учите-лів хоч би і до кандидованя. А тільки ціка-во лиш знати, хто як раз в більшій мірі — причинив ся і причинає ся до піднесеня на-ціональної свідомости в найдалішій глухій селі, — о місточках вже не говорю — чи лікар чи учитель, адвокат, чи учитель, судія чи учитель, професор чи учитель? Отже чи мо-же задля того народне учительство серед на-рода не має значеня і політичного впливу, чи може задлятого его не раз непотрібно мало-важить?

Не говорю сего, щоби комусь відмовлю-вати всякої заслуги або его понижати, але я яко учитель оборонювати себе таки повинен і то тим більше, що до сего я почуваю ся в повній праві.

Бо чим же буде такий висказ „Діла“ в сторону учительства „що поможете ся па-ру амбітникам — не все най-ліпшої якості здобути ман-дати“ — як не найбільшою обидою киненою в лице цілому загалоу. Значить ся, пі-сля того ціле учительство — то громада ту-манів і індівідуів не все найліпшої якості і що нема між ними ані одної одиниці — яка

безсмертність і гроші не за поезію, а за безсмертні статі в безсмертнім „Ділі“. І я єму дуже вдячний, що був ласкав звернути своє безсмертне око німецької сови на моє „Сонце руїни“ і колись будуть читати его вічно сві-жі твори про кіно, про Редля, про май, про червень — то і моє імя згадають, чятаючи его винаходи в моїх творах з Виспанського, Шекспіра, Бодлера, Гайне і інших.

Ціле покоління він поведе в Європу з роз-явленим ротом варвара перед її високою культурою, як св. Володимир старих Русичів до Царгороду. Але я не піду там, я йду зі своїм рачкующим народом, дивлю ся в него і слухаю, що він свою сумну пісню співає, тай чую, що з тої слабії ще пісні виїде щось нове, више як в Європі, що більше заімпонує свьітові, як наслідуюване неперехатих нами європейських настроїв модерних.

Дякую і Вам, пане Ахмет з татарского роду, за ласкаву чулість до моєї жінки су-проти мого „самчого егоїзму“.

І Вам, пане др. Левицкий, спасибіг за уваги над моїм віршованем, мовою мовою і формою. Провірте їх, будь ласка, з творами Куліша, Мирного, Лесі Українки, етнографіч-ними збірниками Драгоманова і Чубинського зі словарем Грінченка в руках — а спізнаєте, що они тільки варта, що Вамі поезії „На бистрих філях“, або Ваша збірка видана в Ярославі.

Вкінці дякую Хвальній Редакції за ла-скаве поміщенє моєї статі, остаю з глибоким поважанем

Василь Пачовский.

Слівце від Редакції. Містимо статійку п. В. Пачовского на его бажанє, вір-ні засаді: „Audiat et altera pars“, так мало шанований серед нашої суспільности.

була би щось варта, а яко такі то і чи до-стойні они засісти на „посольських кріслах“.

Се по просту глузуванє тай тільки, на-яке наша суспільність чи згідно „Народний Комітет“ ледви чи зважив би ся. Радше ува-жати се можна за міркованє одиниці з „Ді-ла“, яка чуочи до учительства відразу, ста-рає ся в злобний спосіб єму докучити, его значіне серед суспільства знизити до нулі, а там самим — „ті сумні обставини, завдяки яким учительство не відграє визначної ролі серед народа в політиці“ — цей раз на все і уґрунтувати. — Бсли напавду „амбіт-ники-учителі“ — не все є найліпшої якості“, то якої якості з оглядом на се будуть всі народні провідники, організатори, всі соймові і парламентарні послы, а відтак якої якості буде сам вельми шанований голова посоль-ських клубів др. К. Левицкий?

Дійсно сумна є психологічна поява се-ред нашої суспільности. Навіть треба сумні-вати ся, чи такі міркованя „Народного Коміте-ту“ вийдуть на користь національній справі. Ще найліпше було би дати спокій тим міркованям, бо через таке, щораз то яркіше понижуванє і маловаженє народного учитель-ства справи не виблизит ся, а радше цілу по-літику разом з „Народним Комітетом“, що раз то далше і више заганає ся в хмари. Вказувати на людців, як се робить „Діло“, що они з учительськими кандидатами при по-слідних виборах провалили ся, нема ваймен-шого змислу. Нічо і дивного. Там в Польщі зовсім інші обставини. Мазур не любить у-чителя, учитель ворогує зі священником і на відвороті. — Отже тяжко навіть між ними віднайти точку опертя до згідної для народа праці — а всеж кандидати лювоуці-учителі і серед таких обставин здобули від 46 до 80 голосів. — Впрочім у них для народа не тре-ба аж великої посьвяти. Вистарчать як кож-дий з них виповняти лаше свої обовязки, бо всякі національні задачі — для польского народа а тим самим і для будучої Польщі сповняють суди, уряди, староства, єпископи, ради шкільні, — а вкінці і саме намісниц-тво. А в нас зовсім що иншого. Тут кожда одиниця спосібна до народної праці — рівно-вартна і дорога. І кожда, працюючи для за-гального добра, приневолема нераз поборюва-ти тяжкі і ворожі перепопи і зносити пере-слідованя, а народне учительство з осібна чи не найбільше. До піддержуваня народних ін-ституцій і товариств причиняють ся всі — а тим самим і народне учительство — „хоч оно не все найліпшої якості“ — як думає „Діло“!

(Конець буде).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварях, торговлях і приєдну-вати нам нових передплатників в кругах сво-їх знакомих.

З океану національно-демократичних клевет і лайок.

Наші річеві і спокійні повиборчі замітки на адресу тісного союзу м ж „Народним Ко-мітетом“ і радикальним сторонництвом викли-кали ряд статей пера наших сторонників і деяких сторонників національно-демократи-чного сторонництва — статей, яким дали ми місце на сторінках „Руслана“, а які критично обговорили сей союз і осудили его як шкід-не для народної і релігійної справи явище. І наша редакція і автори критичних заміток добачали в виборчій союзі „Народного Комітету“ з рад-икалами спроневеріне націо-нальних демократів для па-стирського листа наших Вла-дик, в яким ясно підчеркнено було потребу і konieczність вибрати в послы людей вірую-чих, добрих синів католицкої Церкви і укра-їнсько-руского народа. Тим більше спроневе-ренє, що — як здавало ся — національні демократи кандидували під прапором пастар-ского листа.

Довший час не знало „Діло“, як оборо-нити ся від закиду спроневеріня основній ідеї пастирського листа і наші замітки збувало або мовчанкою або половику в роді аргументу, що галицький сойм не має впливу на хід церков-ного життя, отже становище нововибраних ра-

дикальних послів супроти віри є в сїм случаю рівнодушне. Дотого радикальні послы повинні опинити ся в соймі — аргументувало „Ді-ло“ — бо они боронять справи виборчої ре-форми, хоч звісно, що нема сторонництва в нашім народі, яке тої справи не борони-ло би.

Колиж на сі викрути і половику дали ми відповідь, що вибір радикальних послів при підпомозі „Народного Комітету“ був засадни-чо недопустимий без огляду навіть на вплив сойму в справах Церкви, бо хто пише ся на програму пастирського листа без застереженя, як національні демократи, той виповняє сю програму і не робить союзу з рішучими во-рогами церкви, то „Народний Комітет замов-чав і не знав підібрати ніякої відпо-віди.

По довшій надумці — супроти нових за-міток в „Руслані“ — видобув „Народний Ко-мітет“ в недостатчі яких небудь річевих аргу-ментів своє старє і випробуване оружє — цинічну клевету і почав нею відвоюувати ся на сторінках „Діла“.

У вчерашнім (8467) числі „Діла“ кле-ветництво досягло верху Гімалаяв. Там сто-їть чорне на білім написано, що „передтим, аки наші „християнські суспільники розпоча-ли роздирати на собі одежу в негодованя на наш союз виборчий з радикалами, вони самі, — вони „християнські суспільники! — зовсім серйозно предложили радикалам виборчий союз, щоби спільними силами знищити нашу партію. Коли радикали (бачучи безвартість такого союзника) представляли своїм „споку-сителям“ величезну ріжницю, яка заходить між обома партіями, відповіли християнско-суспільні парламентарі, що се „нічого не ва-дить“, границі між обома партіями ясно озна-чені і від союзу не затруть ся, а розходять ся „тільки“ о се, щоби знищити національ-них демократів. Коли союзу не заключено, то тільки тому, що радикали були завадно обережні, щоби компромітувати себе з такою „партією“. „Християнські суспільники“ одер-жали „коша“ і — розпочали в одну мить страшний ґвалт ізза союзу нашої партії з ра-дикалами і т. д.“

До сеї клевети, на якій нема ні слова правди, дочепив жидовин з „Діла“ премудре порівнанє: Ось оповідає він, що католицкий центр в Баварії робив нераз виборчі союзи з бав. соціал-демократами і ніхто не робив єму за те докорів. З того конечний висновок, що союз націонал-демократів з радикалами так саме розумний як баварского центра з соціал-демократами.

На клевету нема відповіді так, як ся клевета взята з розрідженого воздуха у голо-ві клеветника. Клеветою „Діло“ воює — з клеветою згине. Що до союзу католицкого центра в Баварії з соціал-демократами, то пригадаємо жидівському соціалістові з роз-рідженим від клевет мозком, що власне ба-варські соціал-демократи є тою дивною поро-дою соціалістів, що веде безнастанно борбу в північно німецькими „правдивими“ соціалі-стами, а своє практичне розумінє соціалі-стичних доктрин виявляє так, що баварських соціалістів уважає ся як „hoffnungsvolle Re-gierungspartei“. За повну безпристрастність, а навіть прихильність до католицизму пова-жають тамошних соціалістів навіть католики і заключають з ними виборчі союзи для по-борюваня ворожого католикам баварского лі-бералізму.

Але куди радикалам до баварських соціалі-стів! Тим радикалам, що ріжнять ся від на-ціональних демократів саме отвертим поборюванєм релігії і Церкви. Авсім случаю — коли брати союз національ-них демократів з радикалами — був ви-разний налік наших Владик в пастирськім листі, щоби сих ворогів Церкви — радикалів поборювати. І що щож фарисействува-ти примірами аж з Баварії? Чи сама кле-вета не вистарчає?

Для „заокругленя“ і „унаглядненя“ кле-вети про стараня християнсько суспільних парламентарів (хто они?) о виборчий союз з радикалами додало „Діло“ другу (в формі новинки з Монастириск), немовто християн-ські суспільники „не були ласкаві запротесту-вати проти поневерки руских свьят в тамош-ній фабриці“. Пригвожджуємо клевету, відси-лаючи добросовістних людей до нашої перед-вчерашньої і вчерашньої новинки („Наслідки всепольської агітації“ і „Загорілість горою!“). Про те, чи Барвінському з его трабантами

була байдужа справа руских свьят в фабри-ці“, а лише радикал Будзиновский дуже ко-ло неї „заслужив ся“, се річи, які на відпо-відь не заслугоють, хоть би тому, що було би обидним, ставити працю радн. Двора Бар-вінського на рівні „з патріотизмом на экс-порт“ то в користь Поляків, то Московщини з боку п. Будзиновского.

Клеветами копле „Діло“ собі і своєму сторонництву ґріб, бо всяка нечесна справа мусить пропасти. Шкода лише, що „драгома-ністи“ із „Діла“ забули на его розумний ви-сказ, що „до чистої справи треба чистих рук“!

3 Балкану.

„Die Zeit“ доносить, що російско-турецка задирика зближає ся до пересиденя. Росія мала вже виса-дити в порті Бургас своє військо на сушу(?). Коли справді Енвер бей не послухає приказу свого правительства і не уступить, але пома-шерує — як голосять Турки — на Філіпо-поль, то війна, неминуча. Росія — пише па-риский „Temps“ — доти не виступить чинно проти Туреччини, поки Туреччина не посу-не ся на стару болгарську область. Так, як сира-ви доси стоять, Адриянополь був би турецким, біда в тім, що начальний вожд турецкої ар-мії Енвер бей завадно захланий і готов стя-гнути нещастє на Туреччину. Вже й так на-раджують ся великодержави, чи би не зроби-ти натиску на Туреччину через фінансовий бойкот.

Одно потішаюче, що Сербі розоружу-ють ся, і грецько-болгарські відносини, здає ся, поправляють ся. А се злагоджує балканський заколот.

Альбанія а протекторат Австрії.

В справі протекторату католиків в Аль-банії і обсадження альбанського князівского престоло дістала берлінська, розуміє ся, протестантська „Vossische Zeitung“ такі — треба признати — влучні інформації з Риму:

„Архієпископ Sereggi по послуханях у Відні і в цісарській віллі в Ішлю прибув до Риму. Відвідини голови альбанських католи-ків в Курії має в сій хвили велике значіне, особливе коли питає, чи австрійський про-текторат мають також єствувати в самостійній Альбанії, стає тепер предметом міркованя ди-пломатів. Се питає було сими днями пред-метом довших нарад архієпископа Середжія з кардиналом Готті, префектом Пропаганди і пралатом Лавретієм, секретаром сеї могутчої Конгрегації.

Запрошено яко дорадників знаменитих каноністів. Річ в тім, що Курія ані не бажає, ані не зачіпає знесеня протекторату як дов-го Альбанія церковно-правно є краєм місій-ним. Як край місійний залежить Альбанія в церковних справах від Конгрегації Пропаган-ди і доперва заключене правного Конкордату межі правительством нового князівства а Пап-ским Престолом могло би в тій справі зроби-ти зміну. Як довго триває сей стан, повістає протекторат Австрії над альбанськими като-ликами незмінений.

Дивним є, що питає протекторату зане-покоює італійську печать — яка в бажанню Австрії, задержати протекторат, видить за-гроженє італійських інтересів. В міродатних кругах політичних Італії не поділяють сего погляду і далекими є від того, щоби в спра-ві протекторату відіти противенства інтересів обох адрийських держав. Є се ясным, хоч би вже тому, що католики Альбанії мешка-ють майже виключно на півночі краю, отже в австрійській сфері інтересів, коли італійські інтереси політичної і матеріяльної натури зосереджують ся в полудневій часті Альбанії при лінії з Отранто, де католицке живло сто-їть що до числа позаду музулманів.

Що до справи вибору князя стоїть рим-ська Курія на тім, щоби на престолі альбан-ским засів рим.-кат. князь. Коли би се не да-ло ся осягнути, то вибрано би радше его з магометанської віри, здає ся князя Ахмеда Фуада з ґвипту, про якого часто гово-рять ся.

При виборі протестантского князя боїть ся Курія, що він з політичних зглядів навя-зав би звяз посвоєченя з иншими балкань-скими дворами, що привело би скоро до пе-реходу его двора до православної віри. При-тім забуває Курія цілковито, що в Румунії і

Болгарії особисто рішучі католики володарі самі дали свою згоду на перехід їх домів до схизматичного віроісповідання в будучих генерациях...

Се на жаль правда, що приміром король Фердинанд для приподобання ся своєму народові і Росії — перетягнув ще нелітних невинних дітей на православну віру, так що за для того зійшла передчасно зі світа его жінка — і хто знає, чи теперішнє нещасте болгарського народу і короля не є карою Бога за проневерення ся Церкві католицькій і вірі, о якій князь Фердинанд знав, що она одна є правдивою і спасенною! Поступок князя Фердинанда викликав свого часу великий смуток Церкви католицької і єї синів, а згіршене для менших єї дітей. Забув князь Фердинанд, що Бога належить більше боятися, як людину. Знав сей князь, що вже в тім часі, як він обнимав престіл болгарський, не була ціла Болгарія православною, бо мала вже тоді єпископства греко-католицькі і римо-католицькі. Для догодження Болгарам вистарчило було змінити обряд на греко-католицький, а лишити невинні діти в правдивій вірі, а не перетягати їх силоміць до мертвої та студеної православної церкви. А чи помогла тепер ся православна російська церква єму і єго синам против таких самих православних — і то церква, яка опирає ся на багнетах і в них має охорону? Король саксонський має всіх підданих самих протестантів, а задля них не переходить на протестантизм і ще заявив, що радше корону зложить, як покине віру католицьку.

Протестантська преса радо повитала би на альбанським престолі якогось протестантського принца — та не знає, як би він поведив ся зглядом католицьких або магометанських Альбанців? Очевидна річ, що протестантско-жидівсько-масонська преса привитала би єго дуже прихильно, бо се не католик. Та на разі в справі обсаджена альбанського престолу нема нічо певного.

о. М. К.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Лаврентія; римо-кат.: Филипа. — В неділю: руско-кат.: Євкла; римо-кат.: Бартоломея.

— **Справа виборчої реформи.** „Polnische Nachrichten“ доносять на основі інформацій одержаних з кругів, які мають стояти близько намісника, що він зачне переговори в справі виборчої реформи щойно в другім тижні місяця вересня. Отже рішення що до речення скликання галицького сойму буде могло наступити щойно при кінці вересня. Найновіша телеграма доносить з Відня, що сойм збере ся вже 23. вересня.

— **Звільнене жовнірів.** З Відня доносять, що в корпусі І, Х. і ІХ. відійдуть домів ті жовніри, які кінчать третій рік служби. Занасові резервісти, яких покликано в осени 1912. р. до військової служби, лишать ся далше під оружжям. Розходить ся тут о 25.000 жовнірів, які будуть задержані з причини піднесення мирового стану в Галичині.

— **Вивожене хлопців в військовім віці.** Читаємо в „Czas-і“: Від довшого часу придержує краківська поліція на залізничім двірці щоденно по кількисот хлопців в військовім віці, які старають ся в дорозі на Краків дістати ся до прускої границі, щоби втечи до Америки. Вчора вночі придержав знова комісар поліції др. Варчевський 20 пописових. Всіх відставлено на поліцію. Ту переведено слідство, яке наведено власті на слід ватаги, яка за заплатою підймає ся перевозити пописових до Америки. Чотирох з поміж арештованих не мало ніякої легітимациї взагалі, ні кусника паперу, знали они лише адресу агентів на прускій границі, які мали їх взяти в свою опіку. Поучені всі чотири подали фальшиві назвища. Се звернуло увагу поліції. При кінці слідства, яке тривало шість годин, вкінці признали ся, що походять з Дубецька і вислав їх якийсь покутний еміграційний агент, яко-

му за саму їзду морем заплатили по 390 К, а подорож до корабля мусять самі оплатити. Як далше виявило слідство, ватага, що займає ся перевозом пописових до Америки, є широко розгалужена по цілій Галичині і на єї чолі стоїть якийсь Вахман з Дубецька, який удержує штаб прибічних агентів, що обіздять села.

Переселенці обильно оплачують труди своїх опікунів, а єї поучують їх, як поводитись подавати фальшиві назвища і т. п. А пописові, яких тяжко перевозити до границі Прус ізза того, що в Кракові і Осьвенцімі поліційні органи пильно вилловлюють майже всіх, яким державні закони не дозволяють переселювати ся, оплачують ся дуже добре. Найперше бере гроші від такої жертви підданта, а потім шеф Вахман; дуже часто повертають домів не відібравши нічого з виданих грошей.

В останніх часах ватага впала на новий помисл. Вербованих перевозити бічними лініями через Скавину на Тшебіно, на якій то дорозі майже нема переселенного руху і в сей спосіб зуміла вже багато перевезти через австрійський кордон. Щоби положити сему край, краківські власті телеграфічно приказали арештувати Вахмана в Дубецьку і єго спільників, а на місці переведено ревізію.

— **Іменованя „ad personam“ на почтах.** Оноді явила ся у правительства депутація товариств ночтових урядників і промовляла в справі іменовань „ad personam“. Після відповіди головного директора поcht іменованя такі мають небажком наступити.

— **Престолонаслідник в Сараєві.** Престолонаслідник архієпископа Франц Фердинанд прибув в вересні до Сараєва на отворене тамошнього сойму. В тім самім часі має там прибути і спільний міністер скарбу др. Білінський.

— **Не буде всеславянського зїзду.** Комітет всеславянського союзу днівників розіслав оповіщення, в якім пригадує, що по думці рішення минулорічного зїзду мав відбутися в єім році зїзд в Королівськім Градці в Чехах. Пороблено було в тій цілі просторі приготування, однак параз вибухла війна між балканськими союзниками. Супроти того комітет зїзду на останнім своїм засіданню „з оглядом на глибоке пересилене в ідеї славянського братерства“ рішив відложити зїзд до слідуячого року.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів У. П. Т. і уживаня товарів з маркою У. П. Т.

— **Жидівська амбіція.** Як звісно, минувшого тижня помер в Ішли бурмистр Будапешту. Є се перший випадок, що в Будапешті вибрано на таке становище жиди, хоч доси були ту все католики. Та хто знає будапештєнські відносини — сей не подивує ся, тим більше, що там жиди носять вже чисто християнські імена, як і померший бурмистр столиці Мадярів, Франц Гельтай, хоч єму цілком випадло назвати ся Хаїм або Хаскель. Але „N. fr. Presse“ в ч. 17.593. в 15. с. м. помістила в нагоди похорону Гельтая таке: „Nach der religiösen Trauerzeremonie, bei der Oberrabbiner Dr. Kis und Oberkantor Lazarus fungierten, wurde der Sarg auf den sechsspännigen Galawagen gehoben und der Zug setzte sich in Bewegung. Um halb 4. Uhr langte der Kondukt vor dem Stadthaus ein. In demselben Augenblicke wurden die Glocken sämtlicher katholischer Kirchen geläutet“. Є се лож, бо по жиді нігде на світі в катол. церквах не дзвонять, навіть хочби умер бурмистр Будапешту др. Franz Hellai. Жидівський дописуватель і редактор „N. fr. Presse“ — чули, що на похоронах дзвонять, але не знають кому. — М. К.

— **Спільна рада міністрів** відбуде ся в другій половині вересня. Після вістий „Reichs-post-a“ буде она радити над спільним бюджетом на 1914 р. і над торговельно політичними справами. Рада міністрів переведе також ухвали і в справі торговельних договорів з балканськими державами. В злуці з тим буде також бесіда про делегації, які зберуть ся сего року у Відні. Спільна рада міністрів займе ся також справою вже вичерпаних, а однак не ухвалених ще кредитів на надзвичайні зарядження, які спричинило балканське пересилене.

— **Московські звичаї.** Харківський губернатор Катеринич з почетом земських начальників і ісправників їхав на бал до маршалка шлях-

ти кн. Голіцина. На дорозі сільська дівчинка кинула на самоїзд грудку піску, яким обси- пала сурдут губернатора. Сейчас арештував єї стражник а з розпорядку губернатора арештовано єї матір. Обидві гонено 12 верст етапом. Батька арештовано, але небажком о- свобождено. Земський начальник на громад- скім засіданню зажадав, щоби всі мешканці села, коли губернатор буде переїздити, впа- ли на коліна і просили о помилуванє. Селя- ни з початку відмовили, але коли губернатор повертав з балю через село, впали на колі- на. Губернатор їхав довго, не задержуючи ся. Вкінці на краю села заявив: „Матір покарав я 15-денним арештом. Вам пробачую. Лихо виховуєте діти“.

— **Кінотеатри упадають** не лише у Львові, де їх було вже за много, але також і по всіх більших містах, де в останніх роках числили на почування мас. І так в Берліна доносять, що недавно збанкрутувало там понад 200 менших кінотеатрів, а лишали ся лише кіно- театри уладжені зі смаком в великих салях, в яких карти вступу є вельми низкі. Для більшої атракції луцать ся кінотеатри в ви- ступами артистів і програмою театрів різно- родности.

— **Хто уживає товарів з маркою У. П. Т.,** при- чиняє ся до піднесеня поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу

— **Українці а Поляки в Америці.** Під сонцем нема хіба більше незгідливого і сварливого на- роу, як Русини-Українці. Примір на наших американських земляках. Є їх там вже поверх 2 мільйонів. Та що з того! Більше Русинів — більше сварки. На церковнім полі поділив ся наш нарід на католиків, православних, ана- баптистів, незалежних і т. д. Що хата то инша віра. На політичнім полі то тих сто- ронництв, клік, або й окремих „надувачів“ без числа. Навіть такий п. Крат має своє сторонництво, але яке, пожаль ся Боже. А на організаційнім полі таке саме розбитє. Є „Руско-народний союз“, „Новий Союз“, „Про- видінє“, „Союз руських братів“ і т. д., а по правді мало котрий з тих союзів числять понад 10.000 членів. А печать. Она стоїть мо- же найнижше. В Америці видає ся „Канадй- ский Фармер“ печатаний фонетикою, народ- ною мовою, а служить пропаганді моско- фільства, є там „Ранок“ такий темний, як чорна ніч і видає ся на протестантські грош- для ловлення душ. З посеред повени тамошних часописий вирізняє ся хіба кілька.

Поляки чванять ся — й слушно — тим, що в їх „Związek-u narodow-im polsk-im“ є поверх 100.000 (!!) членів, що в цілій Амери- ці, де лише живуть Поляки, створено силь- ну сокильську організацію з 80.000 членами, вимуштровану на військовий лад для відбудо- вання Польщі, мають широкопочтну печат- (деякі часописи мають по 50 тисяч передплат- ників), а на релігійнім полі сильну єдність під католицьким прапором.

— **Стан здоровля бар. Скерлєча.** З Загреб- доносять, що в стані здоровля бар. Скерлєча наступило погіршенє. Теплоота виносить понад 39 ст. Субєктивний стан недужого є гірший. Лікарі побоюють ся внутрішнього ятрянє і ма- теризації. З причини погіршеня стану здоро- вля, недужого задержано далше в шпиталі. До ліжка бар. Скерлєча покликано професора Люмніцера.

— **Арештованє посадики.** З Калуша доно- сять, що в припоруєня слідчого судії ареш- товано там оноді тамошного посадики і адво- ката д-ра Візенберга. Арештованого відвезено до станіславської в'язниці. Се арештованє має бути в злуці з надужитями і мальверзаціями в калуськім громадським заряді. Недавно ареш- товано в Калуші контролєра калуського гро- мадського уряду, д-ра Йос. Ясінського, під за- мітом спроневереня громадських і фундаційних грошей.

— **П. Петро Карманський,** звінний поет і проф. укр. гімназії в Тернополі, який веде тепер просвітний курс у Вінніпегу, одержав від канадського правительств іменованє на учителя української мови і літератури в уч- тельській семінарії в Брендоні.

— **Напад на румунську королівську пару.** З Бу- карєшта доносять, що ватага циган острілю- вала вчора і обкинула камінєм самохід, яким їхала румунська королівська пара. Лише зав- дяки свідомості шофера, замах скінчив ся на нічім.

— **Грім влучив в гурт сербських офіцерів** під Вєсіною, при чім убив полковника артилерії

Біволяревича і підполковника Москіровича, а капітана і двох підофіцерів тяжко попарив і покалічив.

— **Мировий конгрєс.** В Гадзі почали ся на- ради ХХ. міжнародного конгрєсу мира. Пер- ші два дні будуть присвячені нарадам в ко- місіях, почім зберуть ся повні засідання, на яких прочитаний буде ряд відчитів. Один з них має наголовок: „Охорона міжнародного права при помочи міжнародної поліції“. Ав- тор ставляє запит, чи можна забезпечити по- шанованє міжнародного права в примусовій дорозі через утворенє міжнародної поліції і твердити, що можна. По думці єго предлози має бути утворена постійна комісія, зложена „з незалежних і безпартійних адміралів“, я- ка розпоряджала би досить сильною фльо- тою для зробленя натиску на держави, що переступають який небудь договір. Для зро- бленя такого натиску потрібне було би від- повідне рішенє міжнародного трибуналу. В звязи із здійсненєм сеї предлоги остає також справа поменшеня зоруженя, яка без введеня міжнародного органу поліційної власті є, по думці автора, невідійснима. Потрібна до здій- сненя предлоги фльота має бути утворена з воєнних кораблів, відданих великодержавами до розпорядимости поліції. Автор не сумні- ває ся, що о скільки би така організація ді- лала в точно визначених границях, зискала би в коротці загальне признанє і конечні се- редники. Виходить з того, що автор предлоги бажає ідею кривавої розправи між народами викоринити — війною. Народи конгрєсового мира доставлять взагалі численним своїм у- часникам гарну... розривку.

— **Страшна катастрофа.** В Мексикі ударив ся на передмісті віз електричної залізничі з возом, на яким везено динаміт. Наслідки аудару були страшні. Динаміт вибух, всі по- близкі будинки завалили ся, а на місці зги- нуло 100 осіб. Доси видобуто з під руїн 35 трунів.

— **Вибух гармати.** Підчас набавання гармати на кораблі в Полі, наступив оноді з неві- сної причини вибух. Згинули три жовніри, а три тяжко покалічили ся. Тяжко покалічений є в обі ноги тимчасовий командант пристани містоадмірал, гр. Карло Лянюг ф. Веленбург. Обі ноги єму відтато.

— **Виміна дітей.** Російське міністерство вну- трішних справ приняло начерк приступленя Росії до союзу виміни дітей. До сего союзу належать тепер три держави, а іменно: Англія, Франція і Німеччина, а цілє і діяльність со- юзу полягає на ось яких точках: Кожда роди- на, яка хоче хіснувати з виміни дітей, скла- дає в окремім бюрі визначену грошенєу опла- ту і рівночасно подає найточніші подробиці як про власний матеріальний стан, умовини житя, культурний степєнь і т. д., так і про вік дитини, стан єї здоровля, степєнь розвою і ин. На основі тих інформацій вибирає бо- ро другу родину в иншій державі, якої услі- вя житя відповідають зовсім першій. Опісля обі родини вимінують свої діти на якийсь означений час, звичайно на один рік. Завдя- ки сему способови, діти присвоюють собі вперед чужу мову. Крім сего перебуванє се- ред чужої родини має вельми важне значінє для вихованя, бо присилує діти, які найшли ся в чужих для себе умовах, виробити в со- бі чємність і инші добрі прикмети. Кожда родина знає, що єї дитина є під опікою тих, яких дитину она виховує, тому дбає так са- мо про чужу дитину, якби і про свою.

— **В Гімалаях.** „Stampa“ доносять, що іта- лійський прогульковець, Маріо Піаченца, який є тепер в Гімалаях виліз разом з провідника- ми на вершок гори Нункам, де ще не була доси людська нога. Висота сеї гори виносить 7.200 метрів.

— **Концєсионований дім гри.** В купелєвій мі- сцевині в Баден під Віднем ухвалила оноді міська рада винайти майбутній дім гри спілці спекулянтів за 2.500 К річно. Бадєнська міська рада надіє ся стягнути в сей спосіб до та- мошних купелів могучих граців. В Бадені ма- ють бути уладжені такі самі доми гри як в Монте Карльо.

— **Хто марнує неужити, замість зложити на У. П. Т., марнує загальнє добро.**

— **Зміни Везувія.** В часі останніх двох ти- сяч літ зміняв ся Везувій кілька разів і то значно, однак тих змін, які були в давніх ві- ках, не можна представити в числах з при-

чини недостачі відповідних помірів. Загалом можна сказати зовсім певно, що по нечаяних вибухах в довгих або коротких перервах в часі, Везувій гратить на висоті, а в роках по-міркованої діяльності вискує на висоті при помочи повстання стіжка з попелу, який вихо-дить з внутрі. І так в 1749. р. мав Везувій 1160, в 1868. р. 1297 метрів висоти. В часі майже 500 літ супокую, від XII. до XVII. в покрився Везувій буйною ростинощию, а навіть в самім кратері повстав ліс великих дерев. Великі великі зміни наступили в Везувію по останнім вибусі в 1906. р. Бо коли перед тим вибухом дійшов ерупційний стіжок до висоти 1335 м. над позем моря, а кратер мав коло 200 м. в промірі, то в ній мав кратер в по-вздожнім вимірі 700, в поперечнім 600, а в глибині 400 до 500 метрів. До серпня 1911. р., в яким на ново змірено весь вулкан, зріс поперечний промір кратера до 850, а попе-речний до 700 метрів. Найвища точка кра-тера находилася по полуднево-західній сто-роні на висоті ледви 1182, а найнижша на дні кратера на висоті 864, або найбільша глибина кратера виносила 318 метрів. Вибух в 1906. р. тим різнисть ся ще від попередніх, що по попередніх вже в кілька років являла ся лава на дні кратера, а по останнім се доси ще не наступило. З сего вносять, що імовірно голо-вний димник кратера заткав ся і, що новий вибух вулкана не наступить вже з головного кратера, але, що зробить собі новий шлях з боку, або, що навіть вулкан обмежить ся ли-ше до отворення нового стіжка на верху, що було б, думаючи по інших вулканах, вісчу-ном его останнього вигаснення.

— Утруднення на університеті в Липську. Лип-ський університет ухвалив недавно не при-мати студентів з Росії, які не покінчили ще найменше один рік студій на однім з росій-ських університетів. Ся ухвала наступила з сеї причини, що на чужі університети записує ся багато Росія з підробленим матуральним сьвідодством.

Оповіді.

— Подяка. На дім СС. Товариства св. Йо-сифа Обручника в Цеблові принесли жертви: Его Експ. Преосвященний Епископ Кир Кон-стантин Чехович 100 К, Вп. Пані Ковнацка 100 К, Веч. оо. Дашкевич, парох в Тустано-новичах 20 К, о. Йоан Луцки, катехит гімн. 10 К, о. Кривичий, парох в Шмидтова 25 К, о. місгодекан Іван Ковальський 20 К, о. др. Вергун Теодор в Ситинці 20 К. За сї жертви сердечне „Боже заплать!“. Як будова дому так і внутрішнє уладженє тогож, як також будова господарських будинків сприяли великі кошти, котрі доселі еще не сьуть покриті. В сім домі „молитви і праці“ знайшло 20 дівчат два себе приют і занятя, котрі нехи-бно в Прусах або Америці були би занепа-стали ся. — О. К. Селіський.

— Місце окружного лікаря в до обнята в Вел-дїж, долиньського повіта. До сеї посади в призначена річна платня 1.400 К і ричалт на обїзди 800 К. Подання треба вносити на руки повітового виділу в Долині найдалше до дня 30. вересня с. р.

Наука, умілість і письменство.

— Недільні проповіді. Дізнаємо ся, що о. Юрій Кміт, парох в Чайковичах, звисний пись-менник, виготовив „Недільні пропові-ди“ на всі неділі цілого року, з яких перша частина вже затверджена духовною властю, а друга віддана в липці с. р. до затвердження. Коли надійде ся друга часть до рук автора, зараз будуть віддані обі части до печатаня. Проповіди виготовлені по візріям найзаметні-ших європейських проповідників.

— Нова українська часопись. П. Боровик по-дає одескому градоначальникови просьбу о дозвіль видавати в Одесі український хлібо-робський місячник „Степовик“.

Телеграми

в дня 22. серпня.

Відень. З міродатного жерела інформу-ють, що галицький сойм буде отворений дня 28. вересня.

Тернопіль (ТКБ). З причини ушкодження насипу здержано вчера рух поїздів межі Тернополем а Збаражом імовірно на 48 годин.

Париж. „Temps“ доносить, що дотеперіш-ній російський посол в Букарешті, Шебеко, буде іменованний амбасадором у Відні.

Будапешт (ТКБ). Міністер просвіти за-боронив відбути віче румунських учителів, скликане на день 24. с. м. до Клявзбургга, бо ініціатива до сего віча вийшла з приват-ної сторони.

Відень. „N. W. Tagblatt“ доносить, що у вторник являть ся у предсїдника гр. Штірґка депутация чеських Німців і предложать ему комотівські ухвали.

Париж. Після інформацій „Matin-a“, Ро-сія робить тепер зарядження, щоб в бу-дущині могла мобілізація скорше відбувати ся, чим доси. Межи иншими в начерк будови многих стратегічних залізниць.

Софія (ТКБ). За згодою сербського прави-тельства будуть від завтра їздити два денні поїзди межі Софією а Білгородом.

Рим (ТКБ). Недалеко Неаполя вискочив зі шин поспішний поїзд Рим-Неаполь. Згинули 2 особи, а 10 покалічило ся.

Міляя. (Уг. Кор. Бюро). Вчера по полудни шалїла тут страшна буря над селом Сешпе. Вивернула она шість возів особового поїзда, в наслідок чого 16 осіб поранило ся, з сего 2 тяжко.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Європейські ренти державні. Від вісімде-сятків років минулого столїтя аж до мен-ше-більше 1907. року були для європейських рент а особливо для австро-угорських сьвітлі часи. В 1888. р. їх курс виносив ще понизше 70, а перед десяткою літ дійшов до 103. Се було причиною, що за приміром інших дер-жав також Австро-Угорщина обнизала їх про-цент з 4 1/2 на 4 прц. Наслідком сего було, що курс всіх рент, не виключаючи французских і англійських, упав. А війни, марокагська, три-полїтанська і балканська ще більше підкосили курси европ. рент. Тепер зачинають они знова поправляти ся, як бачимо із сеї таблицки:

В вересні 1912, в VII. в VIII. на початку війни: 1913 1913			
Австр. рента коронова	83.40	81.70	82.40
Угорська „	82.95	80.65	81.95
3% пім. держ. позвчка	77.80	73.80	74.60
3% франц. рента	87.75	88.60	88.—
2 1/2% англ. консолі	73.12	72.68	73.70
4 1/2% болгарська позвч.	78.—	85.75	84.25
4% сербська позвч.	66.—	79.30	83.40
4% турецька рента	78.—	88.75	86.20

Замітне тут, що балканські цїнні напері-зеднали собі довіре європейських капіталістів. Здає ся, що настають добрі часи для всіх европ. рент.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту ху-доби з торгу на рогату худобу у Відні, дня 18. серпня 1913.

На торг зігнано: Худоби тучної 2.550 штук, в тім 2.162 волів і 744 бугаїв; худоби худої 1.348 штук, в тім 315 буйволів і 657 коров; разом 3.878 штук.

Плачено за 100 кг. живої ваги в коронах: за волів німецькі „Пріма“ 109—114, середні 92—100, гірші 86—91, угорські сиві „Пріма“ 96—106, середні 90—94, гірші 82—88, угорські красі „Пріма“ 104—118, середні 92—102, гір-ші 84—91, за галицькі „Пріма“ 102—114, се-редні 96—100.

За бугаї „Пріма“ 90—96, середні і гірші 76—88, за корови „Пріма“ 84—98, середні і гірші 72—82, буйволи „Пріма“ 62—72, середні і гірші 44—60, за габлі „Пріма“ 46—70.

Тенденция: Згін сей був сьупроти попере-дного о 1172 штук слабший. При досить жи-вім обороті бугаї і габлі піднесли ся на цїні о 3—4 К. Також худобу тучну плачено в Пріма сортах о 2 К, а в середніх і гірших о 3—5 К більше. Розмірно до сего також коро-ви і буйволи піднесли ся на цїні о 4—6 К.

Хрестини

оповідане О. Степановича

(псевдонім одного звисного і дуже та-— лановитого письменника) —

появило ся відбиткою з „Руслана“ накладом Христ.-сусп. Союзу і в до-набутя:

в книгарні тов. ім. Шевченка

Львів, Ринок 10

по цїні 30 сотиків (з поштовою перес. 35 сот.)

Поручати сего оповіданя, основа-ного на ідейній почві польско-руської борби о душі, не потребуємо. Читачі „Руслана“ в листах висловлювали по-дяку редакції за придбане сего опо-віданя і домагали ся відбитки его в цілі поширення в широких верствах нашого народу, особливе в тих околи-цях і тих кругах, де наш нарід жие помішаний з польським народом, пере-плітаючись родинними звязами і де польське духовенство, яке в нинішніх часах тіснійше, ніж коли іноді стоїть під моральним впливом всепольської, екстермінаційної політики сьупроти Ру-синів, хитро перетягає рускі душі в польський національний табор. Тип ха-рактерного, тактовного, але рішучого судії Володислава Данкевича з „Хре-стин“ промовить красше до неодної заколибаной душі, як сотки агітацій-них промов — тому кладемо на серце нашим діячам заосмотритися в се де-шеве оповідане і поширити его в ши-роких кругах.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

у Львові, ул. Руска. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обез-печень „Джістер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюване кре-диту своїм членам рільникам обезпече-ним в „Джістрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 4%, без по-тручення рентового податку.

Вкладки приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах, від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Шадницї 35.527.

Жирове Конто в австро-угор банку

Щадничі вкладки К 3,683.428—

Власний масток К 474.302—

Уділені позички К 4,494.957—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем

Чудові образи кисти арт. маль. п. О. Куриласа.

І. Пречиста Дїва — Мати Руского краю.

ІІ. Ісус Христос — небесний Учитель.

Сї чудові образи (одинки на народних моти-вах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках.

Ціна за пару оправлених образів:

в рамках дубових з опакованєм К 20— місячно К 3

„золотих“ „24—“ „К 4

„магоньових“ „28—“ „К 4

„спеціальних“ „34—“ „К 5

Висилає за поспілатою або на рати: М. Кри-вечкий Львів. Ринок ч. 10.

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1913 Р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркнутим чисел мінутних.

Львів до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 223, 542, 6.220, 7.25, 8.45, 9.55, 1.10*, 1.25, 2.20, 5.30, 7.51*, 8.25, 9.40 * в Тарнові. §) Від 15/5 до 30/9 вклю-чно щоденно.

†) в Городка яг. від 1/6 до 30/9 вкл. щоденно. о) З Мостиск.

З Підволочиск: 7.15, 11.25, 14.25, 21.5, 5.25, 10.30, 10.48†)

†) З Красного. §) Від 15/5 до 30/9 вкл. щоденно.

З Черновців: 12.07, 5.23*, 5.43*, 7.40, 10.28†), 1.45, 5.35, 6.31, 9.25

*) Зі Станіслава. †) З Коломи. †) З Хо-дорова в кожний день по неділі і сьвяті.

Зі Стрия: 7.20, 9.40, 11.40, 1.20, 11.10.42§), §) Від 15/6 до 8/9 включно лишень в неділі і римо-кат. сьвята

Зі Самбора: 7.45, 9.55, 1.48, 8.30.

Зі Сокаля: 7.05, 1.00, 7.38.

З Яворова: 8.04, 4.20.

З Підгаєць: 11.20, 10.20.

Зі Стоянова: 9.50, 6.30.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 6.56, 11.05, 1.33*, 1.58, 5.06, 10.12, 10.31†)

†) З Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

З Підгаєць: 7.26*, 10.49, 10.01, 12.00§)

*) в Винник. §) в Винник лиш в суботу.

Зі Стоянова: 9.31, 6.11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7.08*, 10.31, 3.03*, 9.41, 11.43§).

*) З Винник. §) З Винник в суботу.

Львокальські поїзди.

на головний дворець:

З Брухович: щоденно 6.55

щоденно: від 1/5 до 30/9 7.26

від 1/6 до 31/8 5.37, 11.00, 3.41, 5.15, 9.30.

в неділі і римо-кат. сьвята: від 1/5 до 31/5 3.41, 9.30.

від 1/6 до 31/8 1.54.

З Янова: щодня: від 16/5 до 15/9 9.11.

від 1/6 до 31/8 1.25

в неділі римо-кат. сьвята: від 11/5 до 31/8 10.10.

З Любіня: в неділі і римо-кат. сьвята від 11/5 до 8/9 9.00.

З Винник: лишень в суботу 12.16.

Львів-зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12.35, 3.35, 8.25, 8.32, 1.26†), 2.05§

2.45, 3.40*, 5.50, 7.00, 7.30, 11.10

*) До Рашева. §) Від 15/5 до 30/9 вклю-чно щоденно. †) До Городка яг.

До Підволочиск: 6.08, 10.40, 2.00, 2.45§), 2.55†)

8.40, 11.15.

†) До Красного. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

До Черновців: 2.45, 6.10, 9.10, 10.03, 2.30, 3.12*, 5.52†), 7.50†), 11.00.

*) До Станіслава. †) До Коломи

*) До Ходорова в кожний день перед неділю і сьвятом.

До Стрия: 7.25, 11.02§), 1.50, 6.50, 8.15, 11.25.

§) Від 15/6 до 8/9 вкл. лишень в не-ділі і римо-кат. сьвята.

До Самбора: 6.52, 9.05, 3.50, 10.50.

До Сокаля: 7.50, 2.35, 7.50, 11.35*.)

*) До Рави рускої (лишень в неділі).

До Яворова: 8.40, 6.31.

До Підгаєць: 5.55, 4.53.

До Стоянова: 8.05, 6.00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6.23, 11.00, 2.14, 2.58*, 3.12†), 9.02, 11.33.

†) До Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щодня.

До Підгаєць: 6.09, 1.34*, 5.15, 10.40§).

*) лишень до Винник. §) До Винник лишень в суботу.

До Стоянова: 8.22, 6.17.

на дворець „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6.28, 1.53*, 5.36, 7.45*, 10.59§).

*) лишень до Винник. §) До Винник лишень в суботу.